

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas II. Compositurne continuum permanens, ex partibus
proportionalibus in infinitum divisibilibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

uni certæ, ejusdem proportionis. Hancq; viam tenet etiam Arriaga. Sed Oviedo negat universaliter, quod lineæ laterales possint esse longiores ipsâ basi pyramidis, quia pyramis fit per positionem unius lineæ supra aliam, & hæ lineæ quæ supponuntur, debent esse una minor aliâ, una autem, aliâ non esset minor, si basi lateralis lineæ, major esse posset.

Multæ ex his, similesque demonstrationes, solvi possent, quod procedant ex suppositione quantitatis, ex partibus proportionalibus compositæ, in infinitum divisibilibus.

DIFFICULTAS II.

Componiturne Continuum permanens ex partibus proportionalibus, in infinitum divisibilibus?

PUtatur asseruisse Aristoteles multis in locis, præcipue sexti Physic. ubi de quantitate tractat ex professo. Asserit S. Th. & omnes communiter, novissime Suar, negat Zenon, cui favent Lugo Card. Hurt. Tolet. Arriaga, Oviedo.

Nihil definiendo sola argumenta in oppositum propono.

Punctum Difficultatis I.

Examinatur primum fundamentum contra partes proportionales.

PRIMUM FUNDAMENTUM est. Supponamus, per possibile vel impossibile, ex una parte produci à Deo omnia possibilia, vel si te productio eorum offendit, suppono DEUM cognoscere omnia possibilia, accipio deinde aliquod determinatum papaveris granum. Hoc posito, sic

PROBARI posset. Vel Deus omnibus possibilibus à se productis, aut si mavis dicere, omnibus à se cognitis, potest dare, assignare, connumerare &c. partes proportionales, minores & minores, dicti grani papaveris, semper alias & alias, vel non potest? Si non potest? Ergò falsò asseruisti, quantum, adeoq; granum papaveris, componi ex partibus semper & semper divisibilibus, dabilibus, assignabilibus; Si autem potest dare singulis possibilibus, partes proportionales minores & minores grani papaveris, quæro ulterius: Datâ ex illo grano, unicuique ex possibilibus, suâ parte proportionali, vel manent ulterius adhuc dabiles partes proportionales, vel non? Si non manent; Ergò ventum est ad indivisibilia, quia ventum est ad non dabilia, nec assignabilia ulterius: Si autem post assignationem partium proportionalium aliarum & aliarum, pro omnibus possibilibus, adhuc manent partes

dicti papaveris, ulterius dabiles. Ergò sunt plures partes proportionales, unius grani papaveris, quàm sint omnia possibilia, quia pluries dabiles, quàm sint omnia possibilia. Ergò ulterius, partes proportionales unius grani, plures erunt, quàm omnium granorum possibilem, acceptorum cum suis partibus proportionalibus; quia post assignationem factam illis possibilibus, adhuc manent in illo grano ulterius assignabiles partes. Quod si partes proportionales unius grani, plures sunt quàm partes proportionales reliquorum granorum papaveris, Ergò assignas diversis granis & quantis, diversas divisibilitates constituendo majorem partium proportionalium multitudinem, in uno grano quàm in aliis, infinite pluribus, quæ non capit Ratio.

In idem recidet si dicas. Si singulis possibilem distributive acceptis, possunt dari partes minores & minores, aliæ tamen & aliæ, grani papaveris. Ergò verificari poterit hæc propositio: Nulla est pars ex possibilibus distributive acceptis, quæ non habeat sibi assignatam partem proportionalem. Quò posito, quæro de ipso papavere: An verificabilis sit hæc propositio: Nulla est pars grani papaveris, quæ non sit jam assignata; vel hæc: Aliqua est pars papaveris, quæ adhuc non est assignata: Si prior illa verificatur; Ergò ventum ad indivisibilia, quia non assignabilia ulterius; Si secundum. Ergò ut inferbatur plures sunt partes grani papaveris, quàm omnia possibilia. Nam de omnibus illis possibilibus distributive acceptis verificatur hæc propositio: Nullum est ex possibilibus distributive acceptis, quod partem ex grano papaveris accipere possit, & non acceperit, & tamen verificatur adhuc: Aliquæ partes grani papaveris, sunt adhuc, quæ dari possunt, & non sunt datæ. Si enim dari ulterius non possunt, ventum est ad indivisibilia, quia non dabilia ulterius.

Universaliter autem non potest dici, quod singulis possibilem possint ex uno grano papaveris assignari partes, licet minores & minores in infinitum. Tum quia si unum infinitum exhauritur ab alio infinito, quomodo unius grani partes finitæ in infinitum, non exhaurirentur per possibilia omnia, quæ non sunt unum finitum in infinitum, sed sunt infinite infinita in infinitum. Tum quia, si imperceptibile est posito infinito hominû, quomodo nò sit majus infinitum capillorû, quos haberent infiniti homines, ita imperceptibile videtur simplas partes proportionales unius grani, æquivalere duplis partibus proportionalibus, duorû granorum, multò magis omnium possibilem, cum in nullo casu simplum, connumerabile sit duplis. Tum quia ex ligno centû pedali, singulis partibus ligni pedalis, partes minores & minores dari non possent, siquidem pluries sunt dabiles partes

partes ligni pedalis, minores & minores, partibus minoribus & minoribus ligni centum pedalis, si tua responsio tenet; quod nulla Ratio capit, jam enim minus, majus esset majori.

RESPONDERI potest primò, Suppositio nem tollere seipsam. Supponit enim ex una parte, omnia possibilia vel producta vel cognita, ex altera parte granum unum papaveris, quasi illud inter omnia possibilia non continetur, adeoque supponit omne possibile, & non omne possibile.

CONTRA. Quia suppositio loquitur de omnibus possibilibus, ita ut ex illis extrahatur unum possibile, de quo illo ita extracto, instituitur argumentum.

RESPONDERI potest secundò. Partes proportionales unius grani distributive acceptas, æquivalere omnibus possibilibus; quantumvis collectivè acceptas, non æquivalent omnibus, non licet autem à sensu distributivo ad collectivum argumentari. In idem recidet: partes grani unius, non æquivalere materialiter partibus grani alterius, licet æquivalent in ratione formali. In hoc scilicet, quia sicut partes granorum B, C, non tot sunt quin plures, ita partes A, grani, non tot sunt, quin plures.

CONTRA. Tum quia partes grani A, distributive materialiter & quocumque modo appellaveris acceptas, idem sunt realiter cum partibus collectivè & formaliter acceptis. Ergo quodcumque prædicatum physicum uni convenit, convenit & alteri. Sed partibus v. g. grani A, distributive acceptis, convenit esse æquales partibus proportionalibus granorum B, C. Ergo convenit esse æquales, etiam collectivè acceptis, ex principio recepto: Quod scilicet identifierum realiter, eadem sint prædicata physica. Tum quia etiam posito, quod partes unius grani distributive acceptas, sint comensurabiles omnibus reliquis possibilibus distributive acceptis, stat adhuc argumentum, manentne distributive ulterius dables illas partes, posito quod sint singulis jam datas, vel non manent distributive dables. Tum quia non licet à prædicatis ortis à mera collectione, argumentari ad prædicata orta ex mera distributione, sed licitum est argumentari à prædicato physico omnium distributive acceptorum, ad prædicatum physicum collectivè acceptorum. Unde si de distributive acceptis Apostolis verum est dicere, quod cucurrerint per orbem, etiam de tota collectione verum est dicere, illam cucurrisse; æqualitas autem, est prædicatum physicum. Et sicut Petrus & Andreas, si collectivè accepti non æquant tredecim, nec distributive accepti æquant; ita si partes collectivè acceptas unius grani, non æquant omnia possibilia, nec æquabunt distributive acceptas.

RESPONDERI potest tertio, Partes pro-

portionales unius grani, neque esse tot quot sunt reliqua omnia possibilia; neque non tot, quia Ly tot, & Ly non tot, sunt prædicata rebus determinatis convenientia, cum autem partes illas proportionales, non sint determinatas, neque tot, neque non tot possunt dici, esse. Sic v. g. de numero dici potest, est hic pluralitas, tamen dici non potest, an pluralitas sit major decade, vel minor decade, quia Ly pluralitas, non est numerus determinatus. Cum ergo etiam partes proportionales, non sint partes determinatas, dici de illis non poterit, an sint tot, vel non sint tot, quot sunt reliqua omnia possibilia. Innuat hanc responsionem recentior Suar. Tract. 5. Physicorum d. r. n. 156.

CONTRA. Tum quia si nescis an tot sint partes proportionales unius grani papaveris, ut possint dari omnibus reliquis possibilibus. Ergo etiam nescis, an quantitas componatur ex tot partibus, ut iis positis, sint vel non sint plures dables. Si enim indeterminatio partium, facit, ut nescias; an tot sint vel non tot sint, quot sunt omnia possibilia. Ergo eadem indeterminatio facit, ut nescias, an componatur ex partibus semper ulterius acceptibilibus, vel non componatur ex partibus ulterius & ulterius acceptibilibus. Tum quia indeterminatio partium hoc tantum importat, quod illas partes, non ita parvas sint, quin minores dari possint, ex quo nullo modo sequitur, quod non possit dici an sint plures, an non plures reliquis possibilibus, immò ex tuo asserto oppositum sequitur: si enim sunt in infinitum, semperque ulterius & ulterius acceptibiles. Ergo etiam acceptibiles ad connumerationem omnibus reliquis possibilibus, hoc ipso enim si non essent acceptibiles, ad connumerationem omnibus reliquis possibilibus, non essent in infinitum ulterius & ulterius acceptibiles. Tum quia quando dico de numero est hic pluralitas, si numerum eundem non habeo aliunde cognitum, non possum dicere; an pluralitas sit major vel minor, decade: non enim assero de numero, quod hujus naturæ sit, quod æquivalere debeat quibuscumque aliis numeris, & si hoc asserem de illo numero, dicerem extemplo, illud esse majorem decade. Tu autem cum asseras de quantitate, quod non tot habeat partes, quin plures; teneris etiam asserere, quod habeat partes, reliquis possibilibus dables, hoc ipso enim essent, non tot quin plures, sed non plures.

RESPONDERI potest quarto. Falli imaginationem argumenti in hoc quod imaginetur, vel in omnibus possibilibus, vel in partibus proportionalibus granorum B, C, deveniri posse, eo, ut non jam ulterius sint dables, partes autem granorum B, C. proportionales non tot sunt, quia plures, consequenter & partes grani A. proportionales, quæ adhuc dari debent, non tot erunt quin plures.

CONTRA. Tum quia, accipio istos terminos: Partes proportionales granorū B. C. aut individua possibilia, nō, tot sunt, quin plura individua possibilia, & acceptis his terminis restituitur argumentū, sic, Partes proportionales grani A. vel tot sunt quot sunt, non tot, quin plura individua possibilia, vel si mavis dicere quot sunt, nō tot quin plures partes proportionales granorum B. C. vel non sunt tot? quodcūq; dixeris redibit argumentū factum. Tum quia suppono omnia possibilia à Deo cognosci, & quamvis nō tot sint omnia possibilia, quin plura, verum tamen est, quod nullum sit ex illis, quod Deus non cognoscat. Hōc posito, sic accommodatur argumentum: Datis ex granis A. partibus proportionalibus pro singulis individuis possibilibus, non tot quin pluribus, ita tamen, ut verum sit: Nullū individuum est, quod suam partē proportionale ex grano A. non habeat, sicut verum est dicere: Nullum est individuum, quod nō sit cognitum, tunc quæro, vel adhuc restant partes dabiles ex grano A. vel non restant dabiles, quodcūq; responderis, redibit argumentum factum. Tum quia ex istis duabus una debet verificari v. g. *vel hæc.* Aliqua pars grani, ex partibus non tot, quin pluribus, est adhuc dabilis, quamvis datae sint, non tot, quin pluribus possibilibus, *vel hæc:* Nulla est pars grani ex partibus non tot, quin pluribus, adhuc dabilis, cum datae sint, non tot quin pluribus possibilibus. Si verificatur prima propositio, Ergo plures sunt partes illius, præ possibilibus; Si secunda, Ergo ventum ad indivisibilia, quia ad non dabilia.

RESPONDERI potest quintò. Hanc difficultatem totam, pendere ex natura infiniti, adeoq; etiam argumentanti solvendam esse, quod ita ostendi potest. Accipiamus omnes possibiles homines, ex una parte, ex alia parte, accipiamus reliqua omnia possibilia, tūm quæro, vel illis possibilibus reliquis, singillatim potest assignari individuum humanum correspondens, vel non potest? Si non potest, Ergo deveniri potest in creatione hominum, cō, ut plures implicent contradictionem; Quod si potest reliquis possibilibus singillatim assignari unum individuum humanum, Ergo tot sunt possibiles homines, quot sunt reliqua omnia possibilia.

CONTRA. Tum quia nihil est absurdū dicere, positis per possibile vel impossibile omnibus possibilibus hominibus, quod in quā non sint ulterius dabiles, ultra enim omne possibile hominum, non est producibilis vel unus homo, consequenter ex possibili hominū, non posse aliis singillatim, alios & alios assignari homines, quia simpliciter possibile hominū, est connumerabile non nisi simpliciter aliorum possibilium; est autē absurdū in sententia opposita, datis partibus proportionalibus, pro singulis reliquis possibilibus, deveniri tandem ad non dabiles, seu ad indivisibilia. Tum quia concesso, quod non plures sint omnes possibiles homines, nec pauciores quā

reliqua omnia possibilia, nego dici posse, quod æquē sint multæ partes proportionales unius grani, quā reliqua omnia possibilia; quia posita quacūq; hominum multitudine, & extrinsecā in actum existentia, manet idē fons & origo multiplicabilitatis hominum, nec quidquā diminuitur, de illo fonte. Porro fons iste est, ex parte rei producendæ: veritas hujus propositionis: Animal & rationale nō sunt termini contradictorii: alius fons ex parte producentis, est ipsamet omnipotentia Divina, quæ eadem est, sive unum ponat, sive plura. Jam autem cum dantur partes proportionales, nō manet idem principium invariātum dandi, quia minuitur quantum, manetq; semper minus & minus. Tum quia productio vel annihilatio aliquo possibili, non redditur hōc ipso illud possibile impossibile, consequenter possibilitas, manet invariata. Jam autē, quod jam uni singillatim assignatur, hoc ipsum jam alteri non potest assignari.

Punctum Difficultatis 2.

Examinatur secundum fundamentum.

SECUNDUM FUNDAMENTUM. Deus cognoscit omnes possibiles divisiones continui. Ergo cognoscit deventum esse ad non divisibile ulterius. Ergo, non cognoscit continuum componi, ex partibus in infinitum ulterius divisibilibus, quia ultra notitiam Dei, de divisibilitate, nihil est ulterius divisibile. Primum Antecedens verificat Omni-scientia Divina. Consequentia autem sic probatur. Quia Deo cognoscente omnes possibiles divisiones continui, si non deveniretur ad non divisibile ulterius, hōc ipso non esset cognita omnis possibilis divisio. Restaret enim illa cognoscenda divisibilitas, quæ responderet, post cognitās omnes possibiles divisiones continui.

RESPONSIO cōmunis est. Partes continui posse dividi omnes, & posse cognosci omnes, non tot tamen quin plures seu inadæquate.

CONTRA. Cognoscere omnes partes, in quas est divisibile continuum, & non cognoscere omnes partes, sunt termini se tollentes. Ergo etiam hi termini: Cognoscere omnes, non tot tamen quin plures, erunt termini se invicē tollentes. Consequentia probatur. Ly nō tot quin plures, est terminus æquivalens termino: Non omnes. Ergo sicut se tollunt hi termini, omnes partes sunt cognitæ, nō omnes sunt cognitæ; ita & hi termini: omnes sunt cognitæ, & Ly nō tot tamen quin plures, erunt se tollentes termini. Antecedens probatur cōmuni cōceptione, idē enim est dicere creditorē debitori: Nō tot reddidisti mihi nummos quin plures debeas, ac dicere nō reddidisti omnes. Ubi est æquivalentia termini: nō tot quin plures, ad terminū: non omnes. Itē dicere, Deus nō tot creavit entia quin plura, significat, Deū adhuc nō omnia creasse, & sic de reliquis. Procedit hoc argumentū ut vides contra solā usurpationē prædicti termini.

Eundem modum terminum sic proponit Ariag.

Deus videt omnes divisiones possibiles, circa hanc chartā, non solum eas, quæ simul fieri possunt, sed etiam quæ successivè & divisivè; ita ut nulla possibilis sit divisio, quā Deus non videat. Ergo Deus cognoscit per eas divisiones, chartā redactā ad indivisibilia. Consequentia probatur. Quia si non cognosceretur hæc charta redacta ad indivisibilia, Ergo cognoscitur adhuc divisibilis. Ergo possibiles sunt aliæ divisiones, quas Deus non cognoverat, quod est erroneum. Addit idem, Deus habet hoc iudicium: si hæ divisiones, quas ego hodie cognosco, simul existerent, nihil amplius esset divisibile in hac charta, alioquin ego non cognovissem omnes. Ergo per illas divisiones, charta cognoscitur redacta, ad indivisibilia.

RESPONDET primò Ovied. & dicit imprimis, Deum quidem cognoscere omnes divisiones possibiles, sed nō cognoscit illas posse inter se coherere, quod si Deus nō cognoscit illas divisiones posse inter se coherere & coexistere, nec cognoscit posse ultimò dividi, adeoque nec cognoscit deveniri ad indivisibilia. Dicit deinde, quando Deus cognoscit hanc conditionatam: Si omnes divisiones quas ego cognosco modò existerent, duplicè habere posse sensum. Primò, Quod positis divisionibus omnibus, nec etiā existant extrema, & sub hac conditione, videt Deus nihil continui mansurum, si divisibile, si indivisibile; Secundò, quod positis omnibus divisionibus, adhuc tamè existant extrema, & hæc conditionata, involveret apertam implicantiam, diceret enim existentia extremorum, ut supponitur; non diceret autè, quia importaret corruptionem unionum, quas tamen per locum intrinsecum, dicit existentia continui. Dicit deniq; Ovied. quomodo Deus possit intentionaliter quantitatem ultimò dividere, & dicit nō cognosci à Deo continuum divisum, in aliquod extremum, quod in se divisibile non sit, cum quantitas ex se, semper ulterius divisibilis sit. Cognoscit tamè continuum, ita, ut non sit omnino divisibile, aliquā divisione existente, ultra collectionē divisionū, quas Deus cognoscit, consequenter quando Deus cognoscit hanc vel illā divisionē, cognoscit divisionē dicere corruptionē, g. unionis A, cognoscit nihilominus existentia unionis B, & sic deinceps, cōsequēter cognoscit semper adhuc divisibile.

CONTRA. Tum quia quamvis ex eo quod cognoscat Deus omnes divisiones possibiles, non sequatur continuum esse divisum, per omnes partes possibiles, illa enim cognitio Dei non est practica. Ceterum ex eo, quod cognoscat omnes divisiones possibiles, sequitur videre Deū extremum, quod in se, divisibile non sit; quod ipsum probatur. Vera est hæc propositio: Omne divisibile possibile in continuo, est cognitum à Deo. Ergo etiam hæc vera erit: Nullum divisibile, quod sit possibile in continuo, est cognoscibile à Deo, Si enim jam cognitum est, co-

gnoscibile nō est, cognoscibile accipiendo, pro eo, quod nondum est cognitum. Ergo ulterius, si nullum divisibile, quod sit possibile in continuo, est cognoscibile à Deo, nullum etiam divisibile erit. Recta enim est hæc consequentia: Nullum verbum æternū est cognoscibile à Patre minus Patre. Ergo nullum, est minus. Omniscientia enim attingit res omnes, & si aliquid non attingit, hoc ipso non est. Tum quia quando Deus cognoscit continuum sine unionis A, unionemq; A, intentionaliter separat, nō repræsentatur Deo quicquā, quod sit divisibile à continentia unionis A. Ergo etiam, quando Deus cognoscit, omne possibile divisibile, nihil cognoscit ulterius divisibile & separabile, à continentia unionum. Sicut enim se habet unio A, ad partem divisibilem unam continui, ita omnes uniones ad totū continuum. Ergo quod superest, divisibile separabileq; non est, adeoque indivisibile. Antecedens primum probatur. Quia si cognoscente Deo continuum sine unionis A, repræsentaretur aliquid divisibile à continentia unionis A, & repræsentaretur illud continuum sine unionis A, ut supponitur, & nō repræsentaretur sine unionis A, quia adhuc repræsentaretur divisibile à continentia unionis A. Tum quia quando Deus cognoscit omnes divisiones possibiles, vel adhuc manet aliquid divisibile cognoscibile à Deo, vel nō manet aliquid divisibile cognoscibile à Deo. Si manet aliquid divisibile cognoscibile à Deo? Ergo falso dixisti, omne possibile divisibile, est cognitum; Si non manet aliquid divisibile cognoscibile à Deo, ergo manet indivisibile. Tum quia illud principium Oviedo: nempe cognosci à Deo omnes divisiones possibiles, sed nō posse illas coherere inter se, nō convincit pro parte Ovied. Si enim Deus cognoscendo omnes divisiones possibiles, cognosceret etiā, quod possint coherere inter se, quantitas redigi posset actu in punctū. Ergo etiam quando cognoscit omnes divisiones possibiles, quantitas redigitur ad indivisibile intentionaliter. Probatur consequentia. Quia quod faceret in actu physico, positio omnium divisionum possibilium, hoc facit in statu objectivo, cognitio omnium divisionum possibilium. Tum quia si Deus posset mentaliter dividere continuum, per omnes divisiones collectivè, in partes nullo modo inter se communicantes; continuum illud redigeretur ad indivisibile. Sed cognoscendo omnem possibilem divisionem, dividit mentaliter Deus continuum, in omnes partes, nullo modo inter se communicantes, quod ipsum probatur: quia assumptio quam tenes, omnes partes sunt divisibiles, habet hunc sensum, importatque quod quidquid assignabile est, si communicans, si non communicans in quantitate, adhuc divisibile est. Ergo etiam hæc propositio. Omne possibile divisibile, est à Deo cognitum, habebit hunc sensum, importabitque, quia quid-

quidquid assignabile est siue communicans, siue non communicans, si ex quantitate est, jam divisum intentionaliter esse. Fiat enim calculatio: Palmi, ex vi cognitionis omnem possibilem divisionem cognoscentis, jam sunt divisi mentaliter in semipalmos, semipalmi, ex vi cognitionis omnem possibilem divisionem cognoscentis, jam sunt divisi in dimidia, quæ jam intentionaliter non communicant in semipalmo & sic ulterius. Ergo Deus simul cognoscendo omnem possibilem divisionem, dividit mentaliter continuum, in partes omnino non communicantes.

RESPONDETUR secundò huic argumento. Hæc propositio: Omne divisibile possibile est cognitum à Deo, facit hunc sensum, nullum divisibile, quod sit cognoscibile, est incognitum à Deo, ita ut nihil restet in continuo, quod non sit cognitum, & tamen pertineat ad continuum, sed non inde inferre licet: Ergo restat indivisibile, hoc enim non pertinet ad continuum, ad eum modum, quo cum dico: Omnes sunt in schola, sequitur tantum; nullum abesse à schola, qui pertineat ad scholam, etiam si absint qui non pertinent ad scholam. Et sicut, cum dico: Omnes albi videntur in hoc loco, sequitur quidem, quod nullus sit albus, qui non videatur in hoc loco, sed non sequitur, Ergo reliqui videntur nigri. Sic quando dico: Omne possibile divisibile est cognitum, sequitur quidem, Ergo nullum divisibile, est possibile, quod non sit cognitum, sed non sequitur, Ergo jam tantum est indivisibile.

CONTRA. Tum quia hoc ipsum probari debuit, dicent oppositi, nullum scilicet indivisibile spectare ad continuum. Tum quia consequentia allata à non albo ad nigrum, est à negativo ad positivum. Consequentia autem à non divisibili ad indivisibile non est talis, cum per Ly indivisibile, in præfenti nō terminus positivus, sed merè negativus veniat, solumq; est positivus ex modo significandi. Tum quia, quando dico: omnes dies futuri totà æternitate post, sunt cogniti: verum est nullos dies esse incognitos, qui sunt futuri totà æternitate post, ita ut verum sit dicere: nihil ulterius manere dierum cognoscendorum. Ergo etiam cum verum sit dicere: nullum divisibile esse incognitum, verum erit dicere: nihil ulterius manere divisibile, quod sit cognoscendum. Ergo ventum ad nihil divisibile, quod Ly nihil divisibile, verbo differt, ab indivisibili in præfenti.

RESPONDETUR terciò. Cognosci à Deo omnes posibles divisiones inadæquatè, indeterminatè, non tot quin plures, omnes tamè, seu omnes distributivè, non omnes collectivè.

CONTRA. Præter allata supra. Cognoscendo Deo inadæquatè, indeterminatè, non tot quin plures divisiones, omnes distributivè &c. verumne est dicere, nullæ sunt divisiones cognoscibiles à Deo ultra istas, vel falsum? si

verum: Ergo nec ullæ sunt divisiones posibles, Ergo tantum jam sunt indivisibilia; Si autè est falsum: Ergo non omnes cognoscit, quòd de Omniscientia, nec debet, nec potest dici.

Punctum Difficultatis 3.

Examinatur ultimum Fundamentum.

TERTIUM FUNDAMENTUM est ex Arriaga. Si darentur partes proportionales in infinitum divisibiles, deberent esse infinitæ actu, contra quam Aristoteles voluerit, & oppositi sentiant. Hinc

PROBATUR terciò. Ille cumulus continet actu infinitas unitates simpliciter & absolute, & non solum secundum quid, à quo si successive, una unitas post aliam auferatur, nunquā poterunt illæ unitates exhaustiri, sed granū papaveris est talis cumulus. Ergo granum papaveris continet actu infinitas unitates simpliciter, Major est definitio infiniti. Minor est oppositorum doctrina.

CONFIRMATUR. Partes per divisionem & subdivisionem acceptibiles, vel sunt infinitæ vel finitæ; si infinitæ: habetur intentum: Si finitæ: Ergo in illis deveniri potest, ad ultimam.

RESPONDET primò aliqui apud eundem. Partes has non esse infinitas simpliciter sed tantum secundum quid, non sunt autè infinitæ simpliciter, quia sunt identificatæ, partibus aliquotus seu determinatis, quæ non sunt infinitæ.

CONTRA. Tum quia, ut urget idem Arriaga, identitas inter partes aliquotas & proportionales, est identitas inadæquatæ, ad eum modum, quo lateres sunt pars domus, & quomodo materia & anima, non sunt distincta ab homine. Ergo sicut nō sequitur ex eo, quia homo est unus, materiam & animam, non esse distincta duo absolute entia, lateres itè non esse plures, quia una non nisi est domus, sic nec licebit inferre, partes non esse infinitas, quia sunt identificatæ partibus. Tum quia ut urgebatur supra, ex hac responsione sequitur, partes proportionales & non esse infinitas simpliciter, & esse: non esse quidè, quia sunt identificatæ partibus determinatis finitis; Esse autem; quia partes illæ determinatæ, sunt identificatæ infinitis indeterminatis, quarum infinitas, probat argumentum factum. Tum quia non potest dici hominem esse rugibile, in quantum est Leo, nō esse rugibile in quantum est rationale. Ergo etiam non potest dici, partes esse finitas ob identificationem cum finitis, & tamen esse semper, & semper acceptibiles, nunquā idem accipiendo, adeoq; conveniente sibi definitione infiniti, sicut enim definitio rationalis excludit rugibilitatem, ita definitio finiti, excludit definitionem infiniti, adeoque excludit acceptibilitatem actualem, aliis & aliis, sine termino.

RESPONDETUR secundò ex istis quæ habet Oviedo, hic punct. 3. n. 1. Ex eo partes, proportionales non esse infinitas actu, quia aug-

mentum hoc procedit, inquit, Oviedo, semper à proportionem Majoris ad proportionem Minoris inæqualitatis, & quocunq; modo augetur, non excedit illud ipsum totum, ex quo accipitur. Sic v. g. sit una quantitas palmaris, & alia ulnaris, accipe medietatem ex ulna palmarisq; illam adde. Rursus illius ipsius medietatis, residuæ in ulna, accipe dimidium, & adde palmo, & sic deinceps; quidquid tamen ex ulna addideris palmo, non excedet ulnam, quia augmentum hoc fit ex eodem toto, quod est ulna, & si augmentum fieret ex alia & alia ulna, additione illa cresceret palmus, ultra ulnam. Porro ad infinitum est necesse ut sint partes aliquotæ, & æquales, infinitæ, non autem ut partes nonnisi proportionales.

CONTRA. Tum quia, ut idem Ovied: urget. Etiam partes aliquotæ & æquales, sunt in quolibet palmo v. g. per adversarios infinitæ, quia continuum est divisibile in medietates æquales, hæ ipse medietates sunt divisibiles in alias medietates æquales, & sic deinceps. Et sicut partes proportionales sunt infinitæ, quia semper & semper dividi possunt; ita & partes æquales erunt infinitæ, quia semper, alia, & alia, inter se æquales, dari possunt. Tum quia ut dixit Arriaga, quamvis illæ partes sint inæquales, si semper alia & alia accipi possunt, non sunt dicendæ finitæ; ad eum modum, quo nummi non sunt finiti, si semper & semper accipi possunt, quantumvis minores & minores. Tum quia ex hac responsione, sequitur & esse finitas, & non esse finitas; sunt finitæ, ut probas, & non sunt finitæ, quia semper & semper sunt acceptibiles, non accipiendo idem.

RESPONDET tertio Ovied: ex proprio sensu, & dicit: Posse in infinitum procedere divisiones, & in infinitum partium multitudine augeri, non tamen posse DEum infinitas divisiones hoc modo exhibere, aliud enim est, posse divisiones in infinitum augeri, aliud est, divisiones esse infinitas, sicut aliud est numerum posse in infinitum augeri, & aliud numerum posse esse infinitum. Ad confirmationem etiam dicit. Ex eo quod quantitas possit in infinitum in partes dividi æquales, inferri in quantitate infinitas partes æquales, non tamen reperiri in quantitate infinitas partes æquales, quia inquit ex infinitis inæqualibus, una minori alia, potest quicunq; numerus quantumvis maximus partium finitarum construi, sicut contingit in numero, qui in infinitum augeri potest, ex eo, quod possibiles sint infinitæ unitates; ex quibus numerus finitus, infinite possit accrescere, etiam si non possint infinitæ unitates annumerari.

CONTRA. Tum quia illæ partes, quarum divisio potest in infinitum procedere, de facto sunt infinitæ, quando de facto & actu, tot sunt, ut semper ex illis aliquid sit accipere, & nunquam idem; partium autem continui divisio,

potest in infinitum procedere, & partes continui sunt tales, ut semper ex illis, de facto, & actu, aliquid sit acceptibile, & nunquam idem. Ergo illæ partes sunt infinitæ actu. Tum quia pensando verba quæ adferuntur, non satis liquet quid intelligatur, quod DEus non possit exhibere infinitas istas divisiones; vel enim ex eo illas non potest exhibere, quia deveniretur, ut à parte dividendorum, defectu orto, exhiberi non possint, & sic clarè deveniretur ad indivisibilia; si autem non possunt exhiberi illæ divisiones, defectu orto ex parte dividendis DEI, & tunc caretur omnipotentia sine necessitate, præcipue cum argumentum adlatum, non tantum probet, posse divisiones in infinitum augeri, sed probet debere esse infinitas actu. Tum quia quamvis unitates possint in infinitum augeri, non sunt tamen infinitæ, ex eo, quia non tot sunt actu & à parte rei unitates, ut ex illis semper sit accipere aliquid & nunquā idem, partes autē sunt actu tot, ut semper sit aliquid ex illis accipere & nunquā idem.

Cæterum, qui tueretur, partes non esse in continuo actu, sed solum potentia distinctas, consequenter ad dicta tueretur, non esse illic ullam infinitatem actu.

DIFFICULTAS III.

De fundamentis prædictarū sententiarū.

Proponenda erunt imprimis fundamenta pro sententia Zenonistica.

OBJICITUR primò. Tempus & motus necessario debent componi ex instantibus.

RESPONDETUR. De hoc querendum esse infra.

OBJICITUR secundò. Sphæra perfecta tangit planum in puncto, quod demonstravit Euclides Lib. 3. Element. propositione secundā, consentitq; Aristoteles lib. 1. de anima tex. 13. Et certè ponamus sphæram trahi per planū, tracta describet lineam, quæ nonnisi punctis constabit, semper enim nonnisi in puncto tanget planum.

RESPONDET primò recentior Suar. Quod scilicet tangeretur illud planum, non in puncto, sed in parte incerta, omni scilicet minima, minori. Ideo autem sunt incertæ illæ partes, quia cū sint continuæ, sunt indeterminatæ, nec habent existentiam determinatam. Illustrat hoc instantiā; non est dubiū in numero, plures existere, quādiu tamen istud plures; ad duos tres &c. non determinatur, istud plures, est numerus incertus, ita etiam & illa existentia partium, omni minori minorum, cū non sit determinata, incerta est.

CONTRA. Tum quia hæc responsio nihil dicit ad demonstrationē Euclidis, qui demonstravit futurum contactum nonnisi in puncto, quorsum ergo obtrudantur partes istæ incertæ? Tum quia quamvis darentur partes istæ incertæ &c. & indeterminatæ, tamen illæ determinari